

Finansministeriet
Kommun- och regionförvaltningsverket

UTLÅTANDE ÖVER UTKASTET TILL KOMMUNSTRUKTURLAG SAMT ÄNDRING AV SPRÅKLAGEN

Allmänt

Den planerade reformen utgår i stor utsträckning från den åldrande befolkningens behov. Larsmo kommun har hög nativitet och invandring och den demografiska strukturen i denna region skiljer sig från landets medeltal. En förändrad kommunstruktur förbättrar inte en demografisk obalans. Statsandelssystemet bör fortsättningsvis bygga på solidaritetsprincipen som jämnar ut olika kostnadstryck förändrad av olika typer av demografiska strukturer.

Undersökningar visar att det inte finns en entydigt optimal kommunstorlek. Olika serviceformer kräver olika befolkningsunderlag för att kunna ordnas kostnadseffektivt.

Larsmo kommun anser att det är problematiskt att det samarbetsområde som bildats som ett resultat av KSSR-lagstiftningen gällande social- och hälsovården inte utgör en tydlig utgångspunkt för lagutkastet. Förslagen till riktlinjer gällande social- och hälsovårdens servicestruktur är oklara vilket gör att det till många delar saknas underlag för att ta ställning till kommunstruktur-reformen. Larsmo kommun anser att det nuvarande samarbetet inom ramen för social- och hälsovårdsverket fungerar bäst.

En centralisering av servicen till tätorterna kan gynna kvaliteten men inte en jämlik närhet/tillgång till service för landsbygdens befolkning.

Kommunstrukturreformen kan få konsekvenser för den evangelisk-lutherska kyrkan och för församlingarnas språkliga tillhörighet och detta kan t.o.m. äventyra Borgå stifts existens. Denna konsekvens har inte alls tagits fram och belysts.

Utredningsskyldighet och utredningskriterier

Larsmo kommun anser det vara befogat att i lagen preciseras minimikraven för vad en utredning ska innehålla. Procesen är dock arbetsdryg och krävande. Enligt de detaljerade motiveringarna är syftet med sammanslagningsutredningen att bereda en framställning om en kommunsammanslagning med tillhörande sammanslagningsavtal. Utredningstvånget skall med andra ord resultera i avtal.

Utredningsskyldigheten berör i praktiken de flesta kommunerna och leder förhoppningsvis till ett närmare samarbete kommunerna emellan.

Bildande av starka primärkommuner som själva kan svara för ordnandet och produktionen av basservice bör bygga på kommunernas självförsörjningsgrad och ett näringsliv som kan bära upp den offentliga sektorn. Kriterierna som ligger till grund för utredningsskyldigheten är komplicerade. En tolkning av var gränsen går för funktionella helheter som uppfyller av målsättningarna är oklar.

Larsmo kommun anser att de pendlingsområden som avses i lagförslaget utgör ett naturligt kriterium för samgångsutredningar medan eventuella övriga områdesutredningar är onödiga.

Det är positivt att man även skall bedöma hur invånarnas språkliga rättigheter skall tillgodoses vid ev. sammanslagningar.

Till en av grunderna för avvikelser från utredningsområdet enligt 4 f § fogas skärgårdsförhållanden i överensstämmelse med tidigare motsvarande lagstiftning.

Tidsfrister

När det gäller tidtabellen anser Larsmo att de angivna tidsfristerna är för knappa. Skyldigeten att senast den 30.11.2013 anmäla med vilka kommuner man utreder kan anses rimlig, men att genomföra en omfattande utredning med en eller flera kommuner före 1.4.2014 är tidsmässigt utmanande. För att kunna göra en helhetsbedömning borde det centrala innehållet i den nya kommunallagen, statsandelslagen och lagen om ordnande av social- och hälsovård vara känd.

Statsrådet behörighet att besluta om en ändring i kommunindelningen

Larsmo anser att det är viktigt att man i lagutkastet beaktar kommunernas självstyre och självbestämmanderätt som är tryggade i grundlag. Besluten skall bygga på samstämmighet och kommunernas egna framställningar samt trygga invånarnas inflytande i beslutsprocessen.

Villkoren för sammanslagningsunderstöden och deras belopp

Enligt 41 § skulle en av förutsättningarna för beviljande av sammanslagnings-understöd vara att kommunerna har gjort en sammanslagningsframställning före den 1 april 2014 och att sammanslagningen träder ikraft senast år 2017. Ett ev. understöd skulle betalas under de tre första åren och storleken uppgå till 2-10 miljoner beroende på hur stort området bli, ev. ca 3 miljoner för Jakobstadsregionen. Sammanslagningsunderstöden bör inte styra processen men de kan ha betydelse för byggande och samordnande av nya strukturer.

Ändringar i språklagen

Utgångspunkten är att en ändring av kommunens språkliga ställning bör undvikas. Invånarnas språkliga rättigheter bör tryggas. Ändringsförslagen i språklagen medför inga betydande förändringar i övrigt.

Riktlinjerna för servicestrukturerna inom social- och hälsovården

Den föreslagna reformen av social- och hälsovårdsstrukturerna bör bygga vidare på KSSR-processen. Det är inte befogat att nedmontera samarbetsområden som redan bildats.

Med tanke på specialistsjukvården är det inte ändamålsenligt med ett faststaget minimibefolkningsunderlag. Däremot är det tillräckligt med ett lägre befolkningsunderlag för att ordna basservice. Befolkningsunderlaget kan variera beroende på demografi och geografi.

I de kompletterande riktlinjerna från den social- och hälsovårdspolitiska ministerarbetsgruppen (13.12.2012) och i servicestrukturarbetsgruppens slutrapport (11.1.2013) är kravet på befolkningsunderlaget 50 000 – 100 000 invånare.

Enligt regeringens riktlinjer inrättas fem specialupptagningsområden med uppgift att samordna social- och hälsovården inom sina områden, avtala om tjänster gällande krävande specialnivå och trygga tillgången till tjänster som akutvårdscentraler, dygnet runt-jour inom den specialiserade sjukvården samt socialservice för specialgrupper. Larsmo kommun anser att det i det här skedet är svårt att ställning till SOTE-reformen.

Kommunstyrelsen i Larsmo

Larsmo den 6 mars 2013

Carola Löf
Tf kommundirektör

Rasmus Toivanen
Tf förvaltningschef

